



Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia.



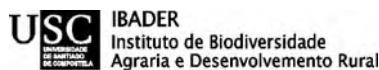
Fichas descriptivas



Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descriptivas

**Pablo Ramil Rego
Manuel Antonio Rodríguez Guitián
Javier Ferreiro da Costa
Marco Rubinos Román
Luis Gómez-Orellana Rodríguez
Belén de Nóvoa Fernández
Boris Alejandro Hinojo Sánchez
Susana Martínez Sánchez
Carmen Cillero Castro
Ramón Alberto Díaz Varela
Patricia María Rodríguez González
Castor Muñoz Sobrino**

**GI-1934 TTB
Universidade de Santiago de Compostela**



Monografías do IBADER - Lugo 2008

Os hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descriptivas

Primeira edición: 2008

Autores: Pablo Ramil Rego; Manuel Antonio Rodríguez Guitián; Javier Ferreiro da Costa; Marco Rubinos Román; Luis Gómez-Orellana Rodríguez; Belén de Nóbrega Fernández; Boris Alejandro Hinojo Sánchez; Susana Martínez Sánchez; Carmen Cillero Castro; Ramón Alberto Díaz Varela; Patricia María Rodríguez González; Castor Muñoz Sobrino

A efectos bibliográficos a obra debe citarse:

Ramil Rego, P.; Rodríguez Guitián, M.A.; Ferreiro da Costa, J.; Rubinos Román, M.; Gómez-Orellana, L.; de Nóbrega Fernández, B.; Hinojo Sánchez, B.A.; Martínez Sánchez, S.; Cillero Castro, C.; Díaz Varela, R.A.; Rodríguez González, P.M. & Muñoz Sobrino, C. (2008). Os Hábitats de Interese Comunitario en Galicia. Fichas descriptivas. Monografías do Ibader. Universidade de Santiago de Compostela. Lugo

Deseño e Maquetación: GI-1934 TTB - IBADER

Fotografía: Arquivo fotográfico GI-1934 TTB - IBADER

Ilustracións: GI-1934 TTB - IBADER

ISSN edición]a dfYgU: 1888-5810

ISSN edición dil ital: 1988-8341

<http://www.ibader.org>

Depósito Legal: C 173-2008

Edita: IBADER. Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvimento Rural. Universidade de Santiago de Compostela, Campus Universitario s/n. E-27002 Lugo, Galicia.

<http://www.ibader.org>

.

Copyright: Instituto de Biodiversidade Agraria e Desenvolvimento Rural (IBADER).

Colabora:



XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE
E DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

DIPUTACIÓN PROVINCIAL DE LUGO
I N L U D E S

6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

6430 Megaforbios eutrofos hidrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Correspondencias

Paleartic	37.7 y 37.8
Ramsar	---
IHG	---

Denominación oficial

Inglés	Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels.
Castelán	Megaforbios eutrofos hidrófilos de las orlas de llanura y de los pisos montano a alpino

Denominación vulgar

Galego	Non se coñece unha denominación específica para este tipo de hábitat en galego. Polo xeral adoita englobarse nas acepcións "ribeira" ou "veiga".
Castelán	Ribazos.

Descripción científica

Descripción do Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Comunidades megaforbicas nitrófilas de bordos de cursos fluviais e lindeiros de bosque pertencentes ás ordes *Glechometalia hederaceae* e *Convolvuletalia sepium* (*Senecion fluvialis*, *Aegopodium podagrariae*, *Convolvulinum sepium*, *Filipendulion*)(37.7).

Comunidades megaforbicas perennes dos pisos montano a alpino da clase *Betulo-Adenostyletea* (37.8).

Características diagnósticas do hábitat

Características estacionais.

Comunidades de grandes herbas desenvolvidas baixo o ambiente (sub)nemoral de diversos tipos de bosques, en particular de formacións riparias así como bosques de carácter pantanoso. Nas áreas de topografía achairada (veigas) é frecuente que ocupen os solos más húmidos das terrazas fluviais carentes de vexetación arborada. Nas montañas, este tipo de hábitat soporta unha vexetación de carácter megaforbico instalada en áreas fontinais e bordos de regueiros dentro dos pisos supra e orotemperado.

Fisionomía e estrutura.

Trátase de comunidades dominadas por especies herbáceas perennes de gran talla (1-2 m de altura), incluídas nas familias *Umbelliferae*, *Liliaceae*, *Rosaceae* e *Compositae*, que alcanzan unha cobertura praticamente total e unha gran biomasa. Na mayoría dos casos trátase de manifestacións de carácter lineal, dispostas paralelamente ás canles fluviais, bordos de camiños ou na periferia de masas arboradas.

Variabilidade.

As variantes máis estendidas polas áreas baixas (pisos termo e mesotemperado) aparecen ligadas aos hábitats riparios e nelas adoitan ser frecuentes *Filipendula ulmaria*, *Sparganium erectum* subsp. *neglectum*, *Iris pseudacorus*, *Oenanthe crocata* e *Eupatorium cannabinum*. Pola súa banda, as comunidades megaforbicas supra e orotemperadas están caracterizadas pola presenza de *Adenostyles alliaria* subsp. *hybrida*, *Allium victorialis*, *Aconitum napellus* subsp. *neopolitanum*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Ranunculus aconitifolius*, *Trollius europaeus*, *Valeriana pyrenaica* e *Veratrum album*.

6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Especies indicadoras segundo Manual de Interpretación dos Hábitats da UE

Plantas:

37.7: *Aegopodium podagraria*, *Alliaria petiolata*, *Angelica archangelica*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Epilobium hirsutum*, *Filipendula ulmaria*, *Geranium robertianum*, *Glechoma hederacea*, *Lamium album*, *Lysimachia punctata*, *Lythrum salicaria*, *Petasites hybridus*, *Senecio flaviatilis*, *Silene dioica*. 37.8: *Aconitum lycoctonum* (=*A. vulparia*), *Aconitum napellus*, *Adenostyles alliariae*, *Calamagrostis arundinacea*, *Cicerbita alpina*, *Cirsium helenioides*, *Digitalis grandiflora*, *Geranium sylvaticum*, *Peucedanum ostruthium*, *Trollius europaeus*.

Especies indicadoras para Galicia

Plantas:

Adenostyles alliariae subsp. *hybrida*, *Allium victorialis*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Eupatorium cannabinum*, *Filipendula ulmaria*, *Oenanthe crocata*, *Picris hieracioides*, *Ranunculus aconitifolius*, *Thalictrum speciosissimum*, *Valeriana pyrenaica*, *Veratrum album*.

Especies da Directiva 92/43/CEE que poden atoparse no hábitat

Plantas:

Scrophularia herminii.

Correspondencia fitosocioloxica

CLASE GALIO-URTICETEA

Orde Convolvuletalia sepium

Alianza Filipendulion ulmariae

As. *Oenanthe crocatae-Filipenduletum ulmariae*
As. *Senecioni laderoi-Filipenduletum ulmariae*

Alianza Bromo ramosi-Eupatorion cannabini

As. *Picrido hieracioidis-Eupatorietum cannabini*

CLASE MULGEDIO-ACONITETEA

Orde Adenostyletalia

Alianza Adenostylion alliariae

Subalianza Adenostylenion pyrenaicae

As. *Allio victorialis-Adenostyletum pyrenaicae*
As. *Myrrhido odoratae-Valerianetum pyrenaicae*

Hábitats asociados ou en contacto

Dentro dos pisos meso e supratemperado, as representacións deste tipo de hábitat aparecen maioritariamente asociadas a ripisilvas (91E0*) e pequenos regueiros que circulan polo interior de diversos tipos de bosques (9120, 9180*, 9260, 9230, 9380). Nos niveis orotemperados adoitan fazer contacto con hábitats turbosos e queirogaos secos ou higrófilos (7110*, 4020*, 4030).

6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Distribución xeográfica

Distribución na Unión Europea



Distribución na Unión Europea

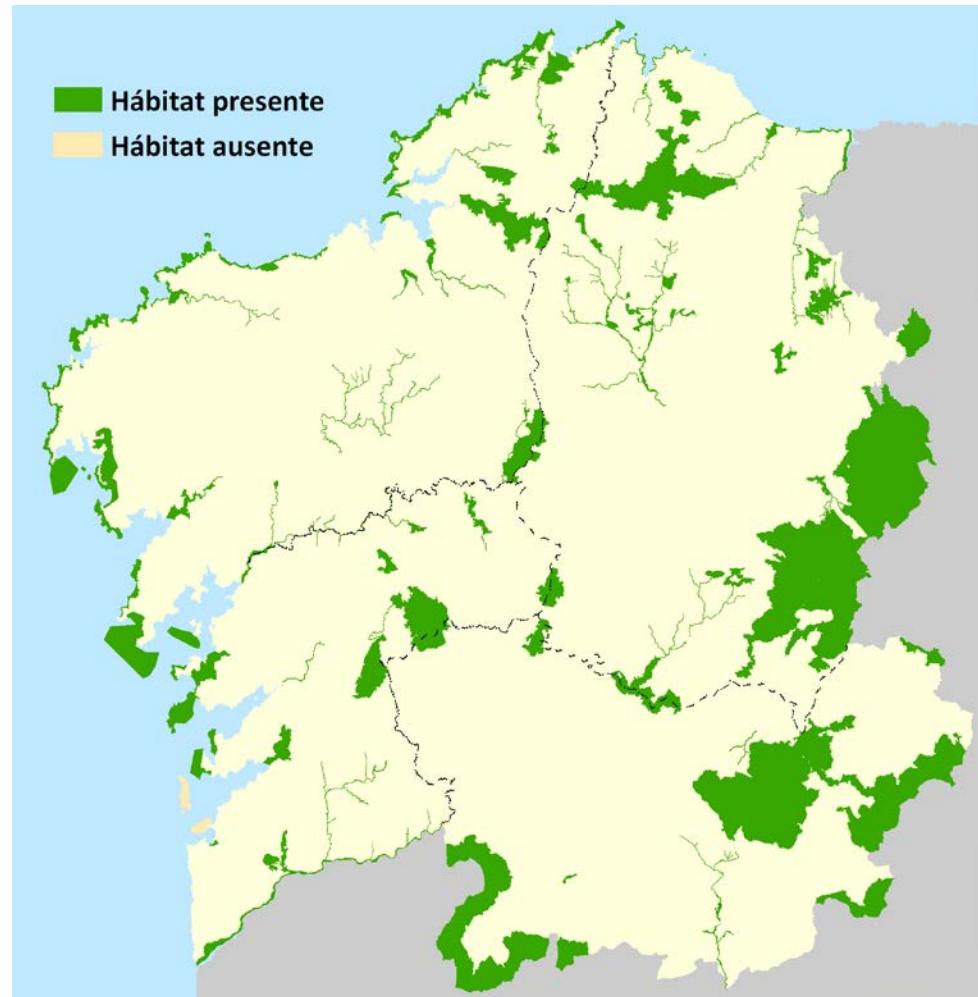
Hábitat presente na maioría dos países da UE.

Distribución en Galicia

Este tipo de hábitat atópase representado por toda Galicia, incrementándose a súa variabilidade cara ás áreas montañosas do interior.

Distribución na Rede Natura 2000 de Galicia (Lugares de Importancia Comunitaria)

Distribución dentro da Rede Natura 2000 de Galicia (Lugares de Importancia Comunitaria)

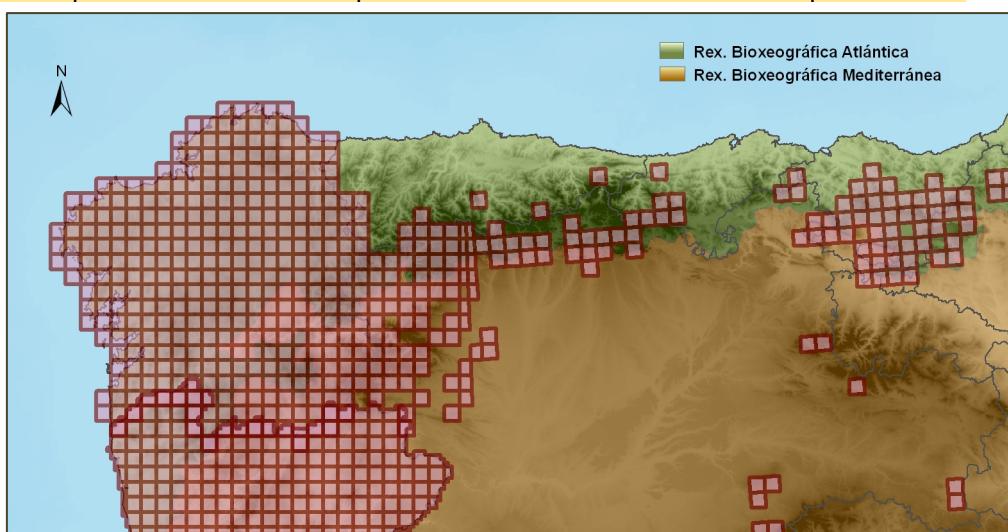


6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

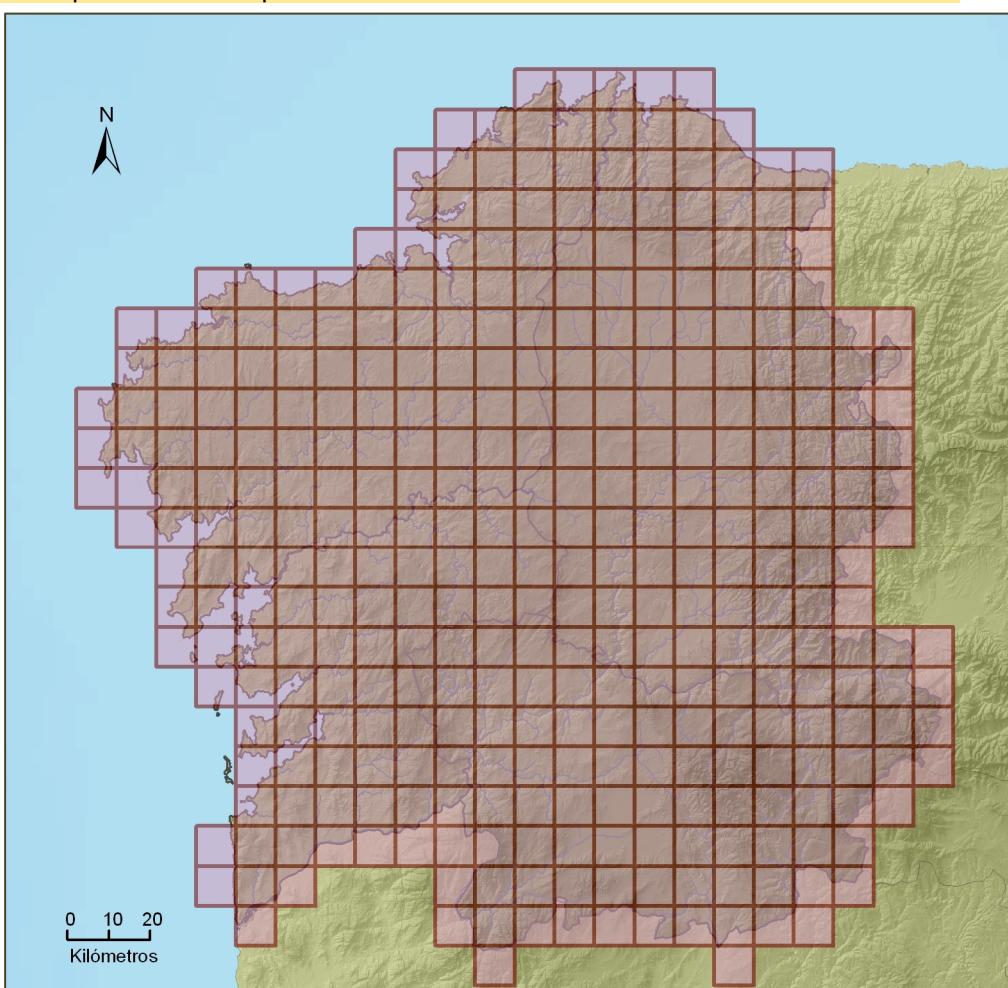
6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Área de presenza

Área de presenza no Norte Peninsular por cuadrículas UTM de 100 Km². Distribución a partir da EEA.



Área de presenza en Galicia por cuadrículas UTM de 100 Km². Datos actualizados 2008.



6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Presenza nos Lugares de Importancia Comunitaria (LIC)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES1110001	Ortigueira-Mera	C ●	ES1120015	Serra do Xistral	Lu ●
ES1110002	Costa Ártabra	C ●	ES1120016	Río Cabe	Lu ●
ES1110003	Fragas do Eume	C ●	ES1120017	Costa da Mariña Occidental	Lu ●
ES1110004	Encoro Abegondo Cecebre	C ●	ES1130001	Baixa Limia	Ou ●
ES1110005	Costa da Morte	C ●	ES1130002	Macizo Central	Ou ●
ES1110006	Complexo Corrubedo	C ●	ES1130003	Bideueiral de Montederramo	Ou ●
ES1110007	Betanzos-Mandeo	C ●	ES1130004	Pena Veidosa	Ou ●
ES1110008	Carnota-Monte Pindo	C ●	ES1130005	Río Támega	Ou ●
ES1110009	Costa de Dexo	C ●	ES1130006	Veiga de Pontelláres	Ou ●
ES1110010	Estaca de Bares	C ●	ES1130007	Pena Trevinca	Ou ●
ES1110011	Esteiro do Tambré	C ●	ES1130008	Pena Maseira	Ou ●
ES1110012	Monte e Lagoa de Louro	C ●	ES1130009	Serra da Enciña da Lastra	Ou ●
ES1110013	Xubia-Castro	C ●	ES0000001	Illas Cíes	Po
ES1110014	Serra do Careón	C ●	ES1140001	Sistema fluvial Ulla-Deza	Po ●
ES1110015	Río Anllóns	C ●	ES1140002	Río Lerez	Po ●
ES1110016	Río Tambré	C ●	ES1140003	A Ramallosa	Po ●
ES1120001	Os Ancares-O Courel	Lu ●	ES1140004	Complexo Ons-O Grove	Po ●
ES1120002	Río Eo	Lu ●	ES1140005	Monte Aloia	Po ●
ES1120003	Parga-Ladra-Támoga	Lu ●	ES1140006	Río Tea	Po ●
ES1120004	A Marronda	Lu ●	ES1140007	Baixo Miño	Po ●
ES1120005	Ás Catedrais	Lu ●	ES1140008	Brañas de Xestoso	Po ●
ES1120006	Carballido	Lu ●	ES1140009	Cabo Udra	Po ●
ES1120007	Cruzul-Agüeira	Lu ●	ES1140010	Costa da Vela	Po ●
ES1120008	Monte Faro	Lu ●	ES1140011	Gándaras de Budío	Po ●
ES1120009	Monte Maior	Lu ●	ES1140012	Illas Estelas	Po
ES1120010	Negueira	Lu ●	ES1140013	Serra do Candán	Po ●
ES1120011	Ría de Foz-Masma	Lu ●	ES1140014	Serra do Cando	Po ●
ES1120012	Río Landro	Lu ●	ES1140015	Sobreirais do Arnego	Po ●
ES1120013	Río Ouro	Lu ●	ES1140016	Enseada de San Simón	Po ●
ES1120014	Canón do Sil	Lu ●			

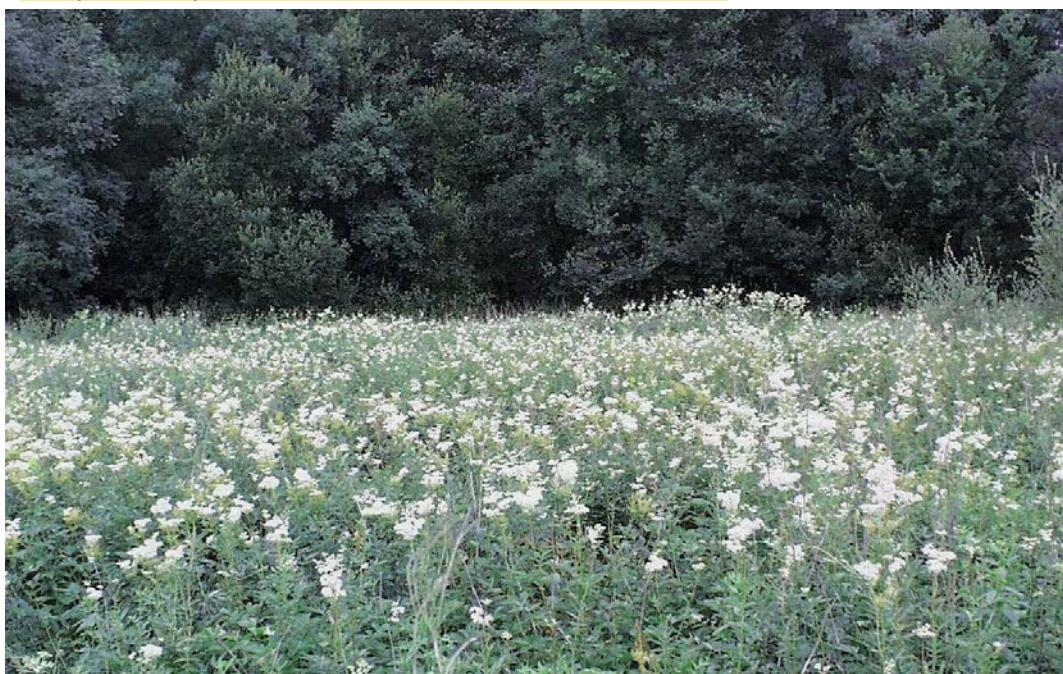
Presenza en Zonas de Especial Protección para as Aves (ZEPA)

Cod.	Denominación	Prov.	Cod.	Denominación	Prov.
ES0000086	Ría de Ortigueira e Ladrido	C ●	ES1130009	Serra de Enciña da Lastra	Ou ●
ES0000176	Costa da Morte (Norte)	C ●	ES0000376	Baixa Limia-Serra do Xurés	Ou ●
ES0000258	Costa de Ferrolterra-Valdoviño	C ●	ES0000437	Pena Trevinca	Ou ●
ES0000313	Complexo Litoral Corrubedo	C ●	ES0000001	Illas Cíes	Po
ES0000085	Ribadeo	Lu ●	ES0000087	Complexo Umia-O Grove	Po ●
ES0000373	Ría de Foz	Lu ●	ES0000254	Illa de Ons	Po ●
ES0000372	Costa da Mariña Occidental	Lu ●	ES0000375	Esteiro do Miño	Po ●
ES0000374	Ancares	Lu ●			

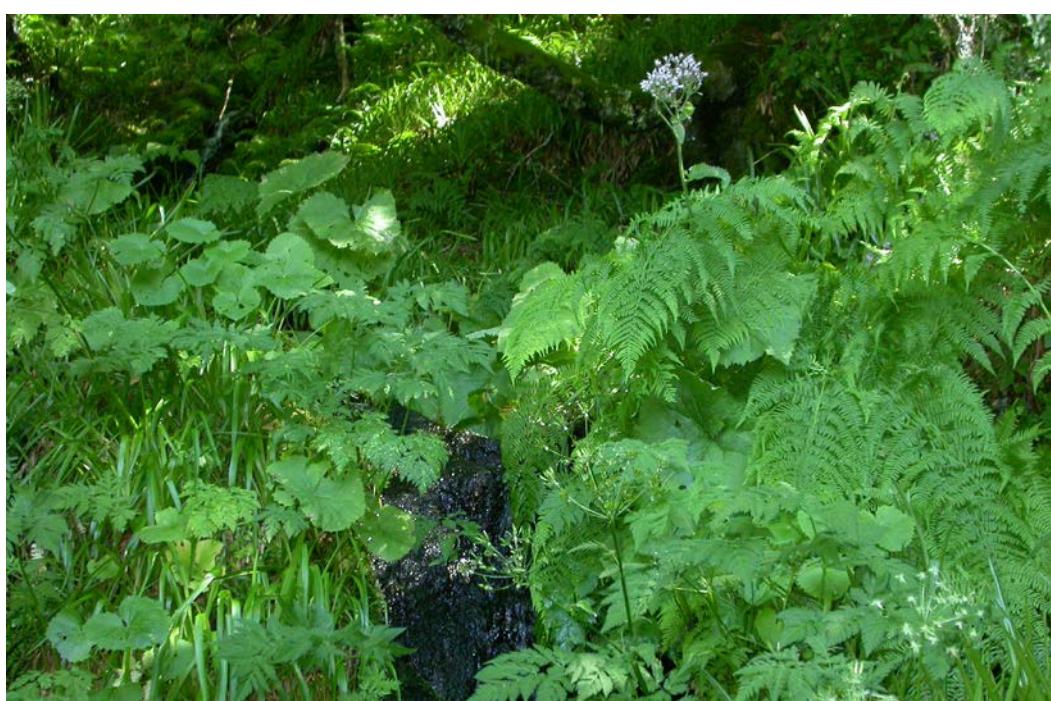
6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Aspecto das representacións do hábitat en Galicia



Vista parcial dunha representación do hábitat "6430 Megaforbios eutrofos higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino" (Meira).



Formación megaóbica asociada a un manancial situado no piso supratemperado (Devesa da Rogueira, Folgoso do Courel).

6 Formacións herbosas naturais e seminaturais.

6430 Megaforbios eutrofios higrófilos das orlas de chairas e dos pisos montano a alpino.

Aproveitamentos

Aproveitamentos tradicionais do hábitat

Non se coñecen aproveitamentos tradicionais deste tipo de hábitat, se se exceptúa a recolección dalgúndhas das especies presentes para o seu uso medicinal (*Valeriana pyrenaica*, *Angelica sylvestris*, *Equisetum arvense*, *Equisetum telmateia*, *Filipendula vulgaris*, *Eupatorium cannabinum*, etc.).

Estado de conservación

Indicadores do estado de conservación do hábitat

A fisionomía e composición florística son os indicadores máis fiables do estado de conservación deste tipo de hábitat.

Factores que dificultan ou impiden o estado de conservación favorable

A drenaxe e aproveitamento pastoral intensivo levan consigo unha deterioración apreciable do estado de conservación deste tipo de hábitat. A recolección excesiva de especies medicinais altera a súa composición florística e estrutura.

Factores que contribúen ao estado de conservación favorable do hábitat

O manexo pouco intenso da vexetación herbácea que caracteriza este tipo de hábitat contribúe ao mantemento nun estado de conservación favorable do hábitat.

Bibliografía

Guitián (1984b), Izco et al. (1986a), Ortiz (1986), Fernández Prieto et al. (1987a), Silva-Pando (1990) Giménez de Azcarate (1993 a, 1993b), Rodríguez Guitián & Guitián Rivera (1993a), Díaz González & Fernández Prieto (1994) e datos propios.

